

SLNCOVÉ MOCNOSTI AKO DARCOVIA DUCHOVNEJ PODSTATY ČLOVEKA

Toľko tradícia. Dokážeme však povedať o archanjelovi Slnka niečo aj sami, aby čriepky starých tradícií začali dávať jasný, jednotný zmysel?

Boli to slnečné mocnosti, elohim, ktoré darovali človeku, Adamovi z hliny, iskru ducha, jeho ja. Je veľkou chybou, že pomenovanie mocností, elohim, a ďalších anjelských chórov sa v prvých kapitolách biblickej Genesis prekladá napospol jedným slovom „Boh“. Zatemňuje sa tým jedno z najkrajších a najposvätnejších tajomstiev človeka.

V súvislosti s archanjelom Anaelom sme si už vysvetlili, že s bytosťami tretej nebeskej sféry, archai, prapočiatkami, ktoré sú vlastnými duchmi času, vzniká čas a všetko časné. S nimi prichádza aj luciferský zvod, ktorého následkom vzniká smrť.

Štvrtá, slnečná sféra je tá, ktorá stojí nad časom - nad časom a všetkým pomínuteľným, porušiteľným víťazí. Ako slncový kov (zlato) nehrdzavie, tak **Slnko (zlato) je symbolom nesmrteľnosti ducha.**

Bytosti Slnka v láske obdarovali zo svojej vlastnej substancie človeka nesmrteľnou iskrou. A táto iskierka zo Slnka v človeku je prameňom jeho dôstojnosti, potenciálnej nesmrteľnosti a možnosti získať slobodu z područia síl prírody; je tým, čo ho vyvyšuje nad zvieratá. Preto sa aj podľa tradície Nebeský Jeruzalem, pravý domov ľudských duchov, nachádza vo štvrtom nebi.

Toto obdarenie človeka duchom máme zachytené nielen v Starom Zákone, ale aj v takom množstve mýtov po celom svete, že nemôže byť pochýb o tom, že to musí mať svoju príčinu. Tieto mýty majú neraz prekrásnu, poetickú podobu: Egypťský mýtus o stvorení vraví, že „*ľudské bytosti povstali zo slz boha Slnka Rea*“.¹⁵⁵ Germánsky mýtus rozpráva, že bohovia stvorili prvého človeka (Aska) z kmeňa jaseňa (stromu Slnka!). Hesiodos to potvrdzuje vo svojej Teogónii: ľudia vznikli z jaseňa. Iránska báj rozpráva o tom, že Ahura Mazda stvoril prvého človeka, Gajomárta, zo svetla, z „potu Slnka“. „*Potom sa Gajomárt stal prvým kňazom ohňa a opatroval plameň, znak Ahuru Mazdu*“.¹⁵⁵ U Polynézanov bol stvoriteľom človeka slnečný boh Tane. Aj „*pre hinduistov Slnko symbolizuje akési vyššie kolektívne »ja« ľudstva a v upanišadách sa píše, že duša po smrti stúpa po slnečných lúčoch (spät) nahor k Slnku*“.¹⁵⁷ O tom, že ľudská podstata pochádza zo Slnka, hovorí vo svojej metafyzike aj Aristoteles.

No azda najkrajší a najhlbší je mýtus starých Slovanov: Pramatka Zem vyvrhla zo svojho vnútra prvých ľudí. Tí však „*o svete nevedeli nič, ba ešte menej ako hoviadka i vtáci, ryby a chrobáky... Obrie telá mali z hlíny a... boli dutí... Svarožičovi, bohu Slnka a pozemského ohňa... sa ulútoštilo nemotorných tvorov... nadýchol sa... a dúchol do ľudí vánok krátkej večnosti... Tak sa v ich vnútri ocitla duša a ľudia odrazu vedeli mnohé veci... A preto telo, kosti, krv aj vlasy ľudí patria po smrti zemi... len duša, keďže je od Svarožiča, zemi nepatrí... po smrti sa k nemu vracia*“.¹⁵⁶

„*Keď boh Svarožič dúchol do ľudí, bolo to počuť. A to počuté nazval slovo. A tak boh Svarožič vedel, že slovom stvoril Slovanov. Pretože chcel, aby tomu slovu i iným slovám ľudia rozumeli, božkal ich na čelo. Tak sa na veky stalo viditeľné sídlo duše pod ním. A tak aj dostali nové tvory meno z čela na veky - čeloveky, človek... Sú aj iné sídla duše - rovný stoj - no pod čelom ako pod strechou sa skrývajú najdôležitejšie*“.¹⁵⁶

Archanjel Michael. Kláštor na ostrove Thassos.

Luca Giordano: *Pád vzburěných anjelů*, 1666.

Tak je v slovanskom mýte vyjadrený zároveň aj ďalší, z duchovného hľadiska významný znak, a to, že človek sa líši od zvierat svojou artikulovanou rečou, slovom, ktoré je v človeku ozvenou božského tvorivého Slova, Logu, sídliaceho na Slnku. A ďalej to, že iskra večnosti kedysi zostúpila k čelu človeka. Onen zásah snečných elohim, o ktorom sa zmieňuje Genesis a ktorým započal zostup duchovnej substancie človečenstva na Zem, sa odohral v pradávnej dobe, v prastarých geologických obdobiach; a jedným z hlavných znakov zušľachťujúceho pôsobenia tejto duchovnej podstaty na telesnosť bolo postupné kľnutie čelnej časti lebky dopredu a vztyčovanie do vzpriamenej, zvislej polohy, čo slovanská legenda vyjadruje slovami, že „*existujú aj iné sídla duše, napríklad »rovný stoj«*“. Zostup duchovnej podstaty človeka bol teda postupný a trval milióny rokov. Slovanský mýtus to vyjadruje tým krásnym symbolom, že boh Slnka „bozkal ľudí na čelo“.

V židovskej kabale je tento poznatok zachytený v štruktúre stromu života: *Keter Asija* sa prekrýva s *Malchut Berija*. Teda: korunná sefira fyzického sveta (vo fyzickom tele zodpovedá čelu) sa prekrýva s najnižšou, dolnou sefirou duchovného sveta. A tak čelo je jediným miestom vo fyzickom tele človeka, ktorého sa priamo dotýka duch.¹⁵⁸